

V Fokus

Sreda, 27. oktobra 2021

Čisto moje mesto

RECI NE

Zavrnilo, česar ne potrebujemo.
Naučimo se reči NE.
Odklonimo plastične vrečke, slamice in druge izdelke za enkratno uporabo.

ZMANJŠAJ

Minimizirajmo količino, strupenost in okoljski odtis potrošnje.
Ne nakupujmo impulzivno – nakupujmo premišljeno.
Pripravljajmo primerne količine obrokov.

ZNOVA UPORABI

Polomljene predmete skušajmo popraviti.
Izmenjajmo in podarjajmo stvari, ki smo se jih naveličali.
Naj predmeti zaživijo drugače, pri nekom drugem.

RECIKLIRAJ

Izboljšajmo ločeno zbiranje virov.
Naj nam ne bo vseeno, kje in kako pristane odpadke.
Naj odpadki postanejo neprecenljive surovine.

KOMPOSTIRAJ

Snovno izrabimo organski material.
Kuhinjske ostanke odložimo v kompostnik ali v rjav zabojnik.
Omogočimo vračanje komposta v naravo.

Filozofija zero waste oziroma družbe brez odpadkov vpliva na naše ravnanje tako, da stremimo k zmanjšanju povzročanja odpadkov. Zero waste se prične doma z majhnimi koraki k spremembam življenjskega sloga in naših navad. Odpadke je treba izločevati iz sistema in si prizadevati za kroženje materialov,

Vzpodbujajmo okolje, v katerem bodo srečni otroci postali srečni odrasli

pri čemer odpadni materiali postanejo surovina za nekoga drugega. Še pred tem pa si moramo prizadevati, da odpadnih materialov sploh ne bo oziroma jih bomo sami skušali uporabiti v nov namen, z novo uporabno vrednostjo.

Hierarhija sprememb, ki bo vplivala na medsebojno sodelovanje med proizvajalci, trgovci in uporabniki dobrin, je zasnovana celovito, preprosto in hitro učljivo. Samo od nas je odvisno, kdaj se bomo odločili stopiti na to pot. Pomembno se je odločiti premišljeno in pravočasno.

Kaj lahko naredimo kot posamezniki?

Veliko, vse, največ! Postanimo maratonci na poti sprememb. Vsak maraton se prične s prvim korakom. Tako kot vztrajna vadba športnika pripelje do odličnih rezultatov, nam bo s sodelovanjem skupaj uspelo ohraniti naš skupni

DRUŽBA BREZ ODPADKOV

Ali poznamo vizijo zero waste?

Zero waste ali dom brez odpadka je vizija upanja za prihodnost – je pot, ki je odprta za vsakogar

dom, v katerem prebivamo – NARAVO. Vzpodbujajmo svoje najmlajše, kot so starši bodrili nas. Vzpodbujajmo okolje, v katerem bodo srečni otroci postali srečni odrasli, ki bodo vzgojili srečne otroke.

Samo skupaj lahko spreminjamo okolje in svet na bolje!

Nekaj podatkov v razmislek!

- Vsak Slovenec je v letu 2020 zavrnil povprečno 68 kg hrane!
- Vsako minuto na svetu kupimo milijon plastenk!
- Za izdelavo enega lončka za kavo potrebujemo eno kopalno kad vode.

Izziv za medsebojno sodelovanje je pot k skupnemu domu brez odpadkov

Vsako okolje, v katerem sobivamo, je odraz vseh, ki tam prebivamo. Govorimo o mestih in vaseh prihodnosti. Zelena prihodnost, razogljičenje, digitalizacija so postali dnevna novica in naš vsakdan. Sočasno pa se ukvarjamo z grozljivimi podatki o onesnaženju zraka, tal in morja ter podnebnimi spremembami. Prav tako s svojim ravnanjem ogrožamo vire, ki so za naše življenje nujno potrebni. Nič ni samoumevno. Za to, da bomo lahko tudi v prihodnosti sobivali, se bo treba v naslednjem desetletju zelo potruditi. Planeta B nimamo. Predstavljajmo si astronave v vesolju. Kakšna organizacija dela je potrebna, da z omejenimi viri preživijo določen čas in se vrnejo na Zemljo po obnovo zalog. Izzivov nam ne bo zmanjkalo.

Direktor Franc Dover

• Vsako leto na svetu proizvedemo 5,000.000.000.000 plastičnih vrečk.

Za odrekanje nepotrebni stvari in zmanjševanje njihovega števila smo najbolj odgovorni posamezniki. Naša naloga je, da bomo rekli NE, ne potrebujemo ali potrebujemo MANJ.

Nekaj nasvetov za manj odpadkov v gospodinjstvu

- Plastične vrečke zamenjajmo za torbo, cekar ali bombažno vrečko.
- Kupimo si steklenico za vodo in pijmo vodo iz pipe.
- Izogibajmo se plastičnemu priboru, krožnikom in lončkom za enkratno uporabo.
- Odpovejmo se promocijskim letakom.
- Pojdimo po nakup z nakupovalnim listkom.
- Po nakupu se nikoli ne odpravljajmo lačni ali z utrujenim otrokom.
- Pripravljajmo nove okusne jedi iz

Predmete, ki jih ne potrebujemo več, komu drugemu pa bi še prišli prav, lahko ljudje prinesejo v kotichek ponovne uporabe.

Foto: SNAGA

ostankov hrane.

• Nakupujmo stvari za večkratno uporabo.

• Opazujmo otroke, kako nas opazujejo in oponašajo.

Kot posamezniki imamo morda v današnjem potrošniško naravnem okolju občutek, da je naša vloga zanemarljiva, vendar z **zgodom in širjenjem zavesti** pokažemo, da je takšen način življenja mogoč. Pomembno je, da pričnemo postopoma spreminjati svoje navade.

Ena izmed dobrih navad je tudi branje knjig. Predlagamo, da si izposodite knjigo avtorice Bee Johnson Dom brez odpadkov, iz katere navajamo čudovit citat irskega državnika Edmunda Burka, ki je pred mnogimi leti dejal: **Vse, kar je potrebno za to, da bi zlo slavilo zmago, so dobri ljudje, ki ne storijo ničesar.**

Fokus Čisto moje mesto

Oglasna priloga
Uredila Barbara Gavez Volčjak
Izdal Večer mediji, d. o. o., oktober 2021

Marsikomu se v kleti ali na podstrešju, pa tudi po omarah in policah nabirajo predmeti, ki jih več ne potrebuje, vendar so še uporabni in jih je škoda zavreči. Vsi vemo, da nam taki predmeti jemljejo prostor, vendar ne vemo, kaj bi z njimi, zato jih pač pustimo stati. Pa ne bi bilo treba. Snaga je letos junija v **zbirnem centru Lahova na Teznem** vzpostavila kotichek, namenjen zbiranju še uporabnih stvari, ki niso povsem dotrajale in jih je še mogoče uporabljati. Kotichek ponovne uporabe, kot so poimenovali tovrstno zbiralnico, deluje v sodelovanju z Mestno občino Maribor, Snago in Središčem ponovne uporabe Ropotarnica Maribor.

Pred naslednjim obiskom zbirnega centra premislimo - kaj bomo odvrgli v keson in kaj lahko postavimo na police v kotichek ponovne uporabe

V obdobju od junija do septembra so občani v kotichek prepustili **1035 kg še uporabnih predmetov** in jim tako omogočili novo življenje.

Občani lahko v obratovnem času zbirnega centra v kotichek ponovne uporabe prepustijo različne predmete, ki jih sami več ne potrebujejo in so še kakorkoli uporabni. Zbrane predmete prevzame Ropotarnica Maribor, ki poskrbi za morebitna manjša popravila in obnovo in predmete ponudi na svojih policah po simbolični ceni novim uporabnikom.

S predajo predmetov v kotichek ponovne uporabe jim zagotavljamo **ново uporabno vrednost in jim tako simbolično omogočimo novo življenje**.

Kaj vse zbiramo v kotichek ponovne uporabe?

V kotichek ponovne uporabe lahko občani oddajo:

- **manjše okrasne in uporabne predmete** – šatulje, svečnike, kipce, lonce za rože, slike, knjige, brošure, albume, razglednice, lestence, nakit
- **manjše tehnične izdelke** – ure, fotoaparate, glasbila
- **manjše športne rekvizite** – nahrbtnike, žoge, loparje, uteži
- **male elektronske gospodinjske aparate** – mikserje, mlinčke, likalnice, fene
- **drobno gospodinjsko opremo** – kozarce, krožnike, lonce, jedilni pribor, postavke, pladnje, vaze, posodo (stekleno, keramično, leseno)
- **tekstilne izdelke** – blago, posteljnino, zavese, brisače, prte, okrasne prtičke, rute
- **galanterijo** – moške in ženske torbe, denarnice, pasove
- **obutev** – moško, žensko in otroško
- **manjše kose pohištva** – mizice, stole, ogledala, fotelje, stojala za rože, komode, omarice
- **igre in igrače** – družabne in otroške igre, otroške igrače

KOTICHEK PONOVNE UPORABE

Enkratno je stvari uporabljati večkratno

Vrnimo življenje še uporabnim stvarim in jih namesto v keson odložimo v kotichek ponovne uporabe

Kotichek ponovne uporabe tudi na tržnici na Kidričevem trgu

Kotichek ponovne uporabe je konec avgusta v sodelovanju Snage s socialnim podjetjem Pupillam, pod okriljem katerega deluje tudi edina trgovina brez embalaže v Mariboru Zelena japka, in dnevnim centrom za aktivnosti starejših TOTI DCA zaživel tudi na mali tržnici na Kidričevem trgu kot družabno-ekološki kotichek. V prodajnem paviljonu je namreč na voljo poseben kotichek s sedišči, kjer je mogoče posedeti in poklepetati. V tem kotichek

lahko meščani izmenjajo svoje stvari, jih zgolj prinesejo ali odnesejo. Kotichek tako omogoča tudi srečanja in druženja meščanov, ob katerih stečejo odgovorne menjave še uporabnih stvari.

Kotichek je znotraj zaprtega paviljona tržnice in ga je možno obiskati med delovnim časom tržnice.

Župan je prinesel otroško čelado

Kotichek ponovne uporabe na tržnici na Kidričevem trgu sta slavnostno

odprla in predala v uporabo župan Mestne občine Maribor Saša Arsenovič in direktor Snage mag. Franc Dover. Župan Arsenovič je ob tem izpostavil, da v občini podpirajo takšna sodelovanja in povezovanja ljudi. Sam je v kotichek pustil otroško čelado in nekaj manjših predmetov za gospodinjstvo. "Ponosni smo, da je v mestu toliko zelenih površin in da se na tržnicah ponujajo lokalno pridelana živila. Obenem se zavedamo, da moramo še veliko storiti. Sedanji sejem na Teznu je treba urediti drugače, želimo zagotoviti tudi nove tržnične površine in urbane centre za druženja ljudi po mestu," je še dejal Arsenovič. Direktor Franc Dover pa

Kotichek ponovne uporabe sta odprla direktor Snage mag. Franc Dover in župan Saša Arsenovič. Foto: SNAGA

je izpostavil, da takšni projekti prispevajo k zmanjšanju količine odpadkov in nasploh k skrbi za okolje. "Upam, da ne bomo zapravili tega, da lahko pijemo čisto pitno vodo iz pipe, in da bomo počasi tudi skeptike pripravili do tega, da pridejo po živila na tržnice," je dejal. Direktor Dover je še dodal, da bi podobne koticheke radi uredili tudi pri drugih zbirnih centrih in odprli še kakšnega, saj se zelo pozna zaprtje nekdanjega centra na Lackovi cesti v Radvanju.

Kotichek ponovne uporabe v trgovini Zelena japka na mali tržnici Foto: SNAGA

Zakaj kotichek ponovne uporabe?

- Ker želimo zmanjšati nepotrebne količine odpadkov.
- Ker želimo okrepiti odgovornost do okolja.
- Ker želimo ljudem ponuditi priložnost, da različne predmete nabavijo po ugodni ceni.

Od začetka februarja letos ekipa sodelavcev Snage na prevzemnih mestih gospodinjstev in na ekoloških otokih redno izvaja svetovalne nadzore. Trenutno opravljamo nadzor nad ločevanjem in zbiranjem odpadne embalaže, ki se zbira v rumenih vrečah pri gospodinjstvih in v zabojnikih z rumenim pokrovom na ekoloških otokih. V tem času smo opravili dvanajst svetovalnih nadzorov ter pregledali nekaj več kot 1100 rumenih vreč in deset zabojnikov.

S svetovalnimi nadzori želimo v Snagi svoje uporabnike usmerjati in jim pomagati pri ločevanju, jih informirati o ugotovljenih nepravilnostih pri ločevanju odpadne embalaže, jih na nepravilnosti opozoriti z obvestilom ali jih

V Snagi smo si zastavili cilj, da izboljšamo ozaveščenost svojih uporabnikov

pohvaliti za skrbno in dosledno ločevanje. Pri nadzorih je bila v povprečju podeljena pohvala za ločevanje več kot 55 odstotkom gospodinjstev. Z uporabniki skušamo ob obisku navezati tudi osebni stik in tako razrešiti nejasnosti in težave, ki jih imajo pri ločevanju odpadkov.

V Snagi smo si zastavili cilj, da izboljšamo ozaveščenost svojih uporabnikov in jim približamo ločevanje do te mere, da jim ne bo povzročalo težav in nejevolje. Za svoje delo smo prejeli tudi precej pohval in vzpodbude. Hvala vsem, ki upoštevate nasvete in cenite naše delo. Samo s skupnim sodelovanjem nam bo uspelo spremeniti okolje in svet na bolje. Potrudili se bomo ohranjati čisto moje mesto.

Zakaj je pomembno, da je odpadna embalaža skrbno ločena?

Vsebinska v rumenih vrečah in zabojnikih z rumenim pokrovom je velikokrat neustrezna. Med odpadno embalažo se znajdejo tudi druge vrste odpadkov, ki ne sodijo mednje. To povzroča težave pri nadaljnji pripravi in predelavi odpadne embalaže in zvišuje stroške obdelave, saj je za kvalitetno predelavo

SVETOVALNI NADZORI

Za izboljšanje ločenega zbiranja

Letos so Snagini zaposleni opravili že dvanajst svetovalnih nadzorov nad rumenimi vrečami za zbiranje odpadne embalaže

in reciklažo odpadne embalaže potreben čim bolj čist odpadek, takega pa se lahko doseže le na izvoru nastanka. In le tako ločeni odpadki pomenijo koristne surovine za njihovo nadaljnjo predelavo.

Katere so najpogostejše ugotovljene napake

Med odpadno embalažo smo pri nadzorih zasledili naslednje vrste odpadkov:

- papirno in kartonsko embalažo, ki sodi v zabojnik za papir in kartonsko embalažo,
- različne plastične predmete, ki niso embalaža, cigaretno ogorke, maske, plecnice, ki sodijo v zabojnik za mešane komunalne odpadke,
- ostanke hrane, jajčne lupine, papirnatte robce in brisačke, ki sodijo med biološke odpadke,
- kozarce od vložnin in stekleničke od kozmetike, ki sodijo v zabojnik za stekleno embalažo,

• gradbene odpadke, male gospodinske aparate in električne kable, ki sodijo v zbirni center.

V rjavi posodi za biološke odpadke se znajde vse mogoče. Foto: SNAGA

Svetovalni nadzori tudi nad rjavimi in črnimi posodami

Nadaljevali bomo tudi nadzor nad ločevanjem drugih vrst odpadkov. V teh dneh smo pričeli svetovalne nadzore nad ločevanjem bioloških odpadkov, za katere je zaradi njihove nadaljnje predelave v kompost zelo pomembno, da so skrbno ločeni in da med njimi ni nerazgradljivih plastičnih vrečk. Prav te vrečke so namreč tiste, ki se najpogosteje pojavijo v rjavih posodah.

Naša svetovalna nadzorna ekipa bo v nadaljevanju pričela tudi nadzirati zbiranje mešanih komunalnih odpadkov v črnih posodah. Sortirne analize teh odpadkov namreč kažejo, da je med njimi še precejšen delež frakcij, ki mednje ne sodijo. V velikem deležu, okrog 30 odstotkov, je med mešanimi odpadki bioloških odpadkov, za katere je predvideno ločeno zbiranje v rjavih posodah ali lastno kompostiranje.

Svetovalne nadzore izvajamo tudi

v sodelovanju z inšpektorji, ki lahko v primeru zaznanih večjih kršitev pri ločevanju skladno z odlokom izpeljejo tudi ustrezne prekrškovne postopke.

Sočasno bodo naše terenske ekipe tudi preverjale vključenost gospodinjstev v ločeno zbiranje bioloških odpadkov v rjavih posodah. Gospodinjstva, ki nimajo rjave posode, bodo prejela v podpis izjavo, da z biološkimi odpadki sama gospodarijo tako, da izvajajo hišno kompostiranje. Ločeno zbiranje bioloških odpadkov oziroma njihovo hišno kompostiranje je namreč po zakonodaji obvezno. Ob tem pa je seveda z okoljskega vidika še pomembnejše dejstvo, da je izločevanje bioloških odpadkov za naše okolje pomembno, saj jim le tako lahko zagotavljamo njihov snovni krožni tok predelave v kompost in vrtni komposta v naravo.

V rumene vreče spada zgolj odpadna embalaža. Foto: SNAGA

Pomislimo – sami kompostirajmo in prihranimo

Kdor kompostira, bo prihranil pri strošku odvoza bioloških odpadkov. Če se odločite za lastno kompostiranje, namesto da bi uporabljali 120-litrsko rjavo posodo za biološke odpadke, prihranite skoraj 35 evrov na leto. Seveda ob tem ne smemo zanemariti dejstva, da s kompostiranjem pridobivate odlično gnojilo za uporabo na svojem vrtu ali trati.

KAM Z ODPADKI?

NA SVOJEM ZBIRNEM MESTU ZBIRAM IN LOČUJEM

BIOLOŠKE ODPADKE

zbiram v rjavi posodi, ki jo na dan odvoza nastavim na prevzemno mesto ali jih kompostiram v kompostniku.

MEŠANE KOMUNALNE ODPADKE

zbiram v črni posodi, ki jo na dan odvoza nastavim na prevzemno mesto.

DRUGO ODPADNO EMBALAŽO

zbiram v rumeni vreči, ki jo na dan odvoza nastavim na prevzemno mesto (velja za individualno poselitev).

DRUGO ODPADNO EMBALAŽO

(velja za večstanovanjsko poselitev)

NA EKOLOŠKEM OTOKU PREPUŠČAM

ODPADNO STEKLENO EMBALAŽO

ODPADNI PAPIR IN PAPIRNO EMBALAŽO

V ZBIRNEM CENTRU LAHKO PREPUŠČAM RAZLIČNE VRSTE LOČENO ZBRANIH ODPADKOV

KOSOVNE ODPADKE

lahko enkrat na leto brezplačno prepustim Snagi izpred svojih vrat – o datumu odvoza se dogovorim s Snago. Lahko pa jih odpeljem tudi na zbirni center.

NEVARNE ODPADKE

lahko brezplačno prepustim na premični zbiralnici nevarnih odpadkov v okviru zbiralne akcije. Lahko pa jih odpeljem tudi na zbirni center.

Ločevanje naj postane
PRIJETNO OPRAVILO

PAPIR IN STEKLO

Zbiranje po sistemu od vrat do vrat

Nepravilno odloženi odpadki povzročajo nezadovoljstvo naših uporabnikov, kazijo podobo mesta in pomenijo dodatne stroške čiščenja

Sledimo ciljem ločenega zbiranja surovin s čim manjšimi vplivi na okolje.

Zavedamo se, da prepuščanje odpadkov na ekoloških otokih, namenjenih ločevanju nekaterih frakcij, v mestu predstavlja številne izzive. Odpadki se odlagajo zunaj zabojnikov, v zabojnikih se odlagajo odpadki, ki ne sodijo vanje, kartonska embalaža se ne stisne, pogosto ni primernih javnih površin za postavitev zabojnikov. Vse to zahteva nove razmisleke o primerni ureditvi, saj nepravilno odloženi odpadki povzročajo nezadovoljstvo naših uporabnikov, kazijo podobo mesta in pomenijo dodatne stroške čiščenja.

Primer zgledno urejenega ekološkega otoka Foto: SNAGA

V septembru pričetek zbiranja na dveh pilotnih območjih

Iz tega razloga smo v septembru pričeli pilotni projekt ločenega zbiranja papirja, papirne in kartonske embalaže ter steklene embalaže **po sistemu od vrat do vrat**. Tako smo ločeno zbiranje teh dveh frakcij približali našim uporabnikom in ga preselili z ekoloških otokov na zbirna mesta gospodinjstev. Podobno smo že v preteklem letu, skladno z zakonodajo, uvedli zbiranje odpadne embalaže v rumenih vrečah na zbirnih mestih gospodinjstev.

Za projekt smo izbrali dve pilotni območji – **predel Brezja in predel Tezenske dobrove**. Na obeh območjih se sicer srečujemo s številnimi izzivi pri obstoječih zbiralnicah: na javnih površinah zanje ni primerne prostora,

veliko je neodgovornega odlaganja v zabojnike in zraven njih in s tem onesnaževanja okolja.

Gospodinjstva, vključena v projekt, so prejela po eno 120-litrsko posodo za ločeno zbiranje steklene embalaže in eno 240-litrsko posodo za ločeno zbiranje papirja in kartonske embalaže. Vključena gospodinjstva so skupaj s posodami prejela tudi koledarje odvozov teh dveh frakcij. Zabojniki za papir in kartonsko embalažo se praznijo mesečno, zabojniki za stekleno embalažo na dva meseca.

Posamezni uporabniki, ki so posode zavrnilo, so o tem podali tudi **pisno izjavo** in se zavezali, da bodo ti dve frakciji prepuščali na enem izmed obeh zbirnih centrov v mestu, saj so bili ekološki otoki na tem območju umaknjeni.

Postopna širitev sistema na vse mesto

Širitev sistema bomo v prihodnje postopoma uvajali na preostalih območjih mesta, saj je cilj pokriti območje vseh mestnih četrti in krajevnih skupnosti v Mestni občini Maribor, pa tudi v preostalih občinah, kjer izvajamo to javno službo, predvidoma **do konca leta 2025**.

Prvi odzivi gospodinjstev so pozitivni, prav tako je ob prvem praznjenju posod za papir zaznano, da sta bila v posodah zelo čist papir in kartonska embalaža, oba pa sta neprecenljiva surovina za nadaljnjo predelavo. Takšen sistem ločenega zbiranja na zbirnih mestih gospodinjstev imamo sicer že nekaj let uveden v občini Miklavž na Dravskem

Odpadni papir se zbira v posodah z modrim pokrovom. Foto: SNAGA

polju. Izkušnje kažejo, da je takšno zbiranje dobra odločitev – zbrana je večja količina ločeno zbranih čistih frakcij, pri tem pa ni onesnaženja v zbiralnicah, ker uporabnikom niso več na voljo.

Papir, papirnata embalaža in karton

Sem sodijo:

- časopisi, revije
- knjige
- zvezki
- letaki
- karton

Sem ne sodijo:

- zamaščen ali plastificiran papir
- tetrapak embalaža
- uporabljeni papirnati prtički in brisače
- celofan
- lepilni trakovi
- papirnati robčki
- onesnažen papir
- tapete
- plenice

Opozorilo:

Kartonsko embalažo raztrgajte in nato odložite v posodo.

Steklena embalaža

Sem sodijo:

- steklenice živil
- steklenice pijač
- kozarci vložnih živil
- steklena embalaža zdravil in kozmetike

Sem ne sodijo:

- porcelan
- kristal
- žarnice
- neonske luči
- ogledala
- keramični izdelki
- okensko steklo
- pleksi steklo
- laboratorijsko steklo

Opozorilo:

Embalažo izpraznite in očistite, preden jo odložite v zabojnik. Zamaške in pokrovčke odstranite in jih odložite v zabojnik za odpadno embalažo oziroma v rumeno vrečo za odpadno embalažo.

EKOLOGIJA

Voda iz pipe

Bodite del velike spremembe in poslušajte z nami elektronsko

VSnagi smo prejeli certifikat "Voda iz pipe" in se s tem zavezali, da bomo svoje sodelavce, partnerje in druge deležnike spodbujali k pitju vode iz pipe in tako posegali po zdravi in okolju prijaznejši izbiri. Tudi vašo mizo lahko krasi vrč, ki vas bo spodbudil k pitju vode iz pipe. Pridobite ga lahko na enostaven način – prijavite se na e-račun in vrč bo vaš!

Prejemanje računa po elektronski poti uredite z obrazcem, ki ga najdete na spletnem naslovu www.snaga-mb.si/e-racun. Tako boste račun prejeli na svoj elektronski naslov. Prijava na elektronski račun pa je mogoča tudi preko vaše spletne banke.

STE ZAGOVORNIK
OHRANJANJA
NARAVE?

REGISTRIRAJTE
SE NA
E-RAČUN
IN PREJMI
DARILO!

POSLOVANJE Z NAMI JE
ENOSTAVNO
IN UDOBNO

PRAVILNO LOČUJ IN NAŠE OKOLJE VARUJ!

Če odpadke zbiramo ločeno varujemo naravo, ker porablamo manj energije in drugih virov za njihovo obdelavo, predelavo, recikliranje in odstranjevanje.

 <h2>PAPIR</h2> <p>ČASOPISI, REVIJE, KNJIGE, ZVEZKI, LETAKI, KARTONI, PAPIRNATE NAKUPOVALNE VREČKE, PAPIRNA IN KARTONSKA EMBALAŽA.</p> <p>i Večje kose odpadnega papirja strgajte in zložite. Tako varčujemo s prostorom v zabojniku.</p>	 <h2>EMBALAŽA</h2> <p>PLASTIČNA EMBALAŽA ČISTIL, ŽIVIL, PIJAČ IN ŠAMPONOV, VREČKE IN FOLIJE IZ POLIETILENA, TETRA PAK EMBALAŽA, PLOČEVINKE ŽIVIL IN PIJAČ, KONZERVE, PLASTIČNI IN KOVINSKI POKROVČKI IN ZAMAŠKI, CIGARETNE ŠKATLICE, STIROPOR V MANJŠIH KOLIČINAH.</p> <p>i Odpadno embalažo stisnite. Tako varčujemo s prostorom v zabojniku.</p>	 <h2>STEKLO</h2> <p>STEKLENICE ŽIVIL IN PIJAČ, KOZARCI VLOŽENIH ŽIVIL, STEKLENA EMBALAŽA ZDRAVIL IN KOZMETIKE.</p> <p>i V zabojnik sodi prazna steklena embalaža brez pokrovčkov in zamaškov. V zabojnik ne sodijo izdelki iz porcelana, kristala, in keramike.</p>	 <h2>MEŠANI ODPADKI</h2> <p>PLENICE, HIGIENSKI MATERIAL, IGRAČE, ZOBNE ŠČETKE, ČISTILNE KRPE, CIGARETNI OGORKI, KOSTI, OSTATKI MESA IN MESNIH IZDELKOV, LEPILNI TRAKOVI, TAPETE, ZAŠČITNE MASKE IN ROKAVICE, MATERIAL ZA SAMOTESTIRANJE.</p> <p>i Če pravilno ločujemo, bo ta zabojnik najbolj prazen.</p>	 <h2>BIOLOŠKI ODPADKI</h2> <p>OSTANKI SADJA IN ZELENJAVE, KAVNE USEDLINE, ČAJNE VREČKE, NETEKOČI OSTATKI HRANE, JAJČNE LUPINE, POKVARJENI PREHRAMBNI IZDELKI, OVENELO CVETJE, ZEMLJA LONČNIC, POKOŠENA TRAVA, PAPIRNATE SERVIETE, ROBČKI IN BRISAČKE.</p> <p>i Biološke odpadke lahko zbirate v kateri koli vrečki ali posodi, pomembno je, da če jih zbirate v plastični vrečki, odpadke iz nje stresete, saj vrečka ne sodi med biološke odpadke.</p>
---	--	---	--	---

NAŠE OKOLJE JE NAŠA SKUPNA ODGOVORNOST, ZATO Z LOČENIM ZBIJANJEM ODPADKOV POKAŽIMO, DA NAM JE MAR!

KROŽNO GOSPODARJENJE

Tudi na prireditvah je treba ločevati

Slogan Uživam na polno. Z odpadki ravnaj odgovorno naj bo vodilo udeležencem raznih dogodkov, da za njimi ne bo ostala gora smeti

V našem mestu je druženje visoko na lestvici priljubljenih načinov preživljanja prostega časa. Večje in manjše prireditve ob praznikih ali na festivalih so poleg druženja tudi lepa priložnost za prikaz tradicionalnih obrti in običajev, za zabavo in za promocijo lokal-

nih ponudnikov hrane in pijače. Prav gastronomska ponudba pa je največkrat povezana z nastankom večje količine odpadkov. V sodobnem svetu smo se namreč že zelo navadili na uporabo plastične posode in pribora za enkratno uporabo, plastične embalaže in kozarcev. Vendar se vse bolj zavedamo

škodljivosti teh odpadkov in se preusmerjamo k uporabi posode in pribora, ki ju je mogoče ponovno uporabiti ali kompostirati.

Prav tako nam v našem mestu ni vseeno za odgovorno ravnanje z odpadki tudi na prireditvah. Tako v sklopu kampanje Moji odpadki, moja skrb odgovornost posameznikov na dogodkih podpiramo z ozaveščevalno akcijo Uživam na polno. Z odpadki ravnaj odgovorno.

Kako poteka kampanja

Cilj kampanje je ozaveščanje udeležencev dogodkov o pravilnem ločevanju odpadkov neposredno na prireditvi. Kampanja poteka v sodelovanju Mestne občine Maribor, Zavoda za turizem Maribor, Snage Maribor in vsakokratnega organizatorja prireditve.

Na dogodkih postavljamo ozaveščevalne stojnice in posode za ločevanje odpadkov. Snagine promotorke in pro-

motorji pri stojnici usmerjajo in ponujajo pomoč, kadar se kdo znajde v zagati, kam naj odloži kakšen odpadke. Naj bo lokacija dogodka odlična priložnost uživanja, po dogodku pa zrcalo našega odgovornega odnosa do okolja.

Skupaj zmoremo največ, zato sodelujmo in se medsebojno spodbujajmo

Kaj sporočamo s kampanjo

Udeležencem dogodkov želimo pojasniti:

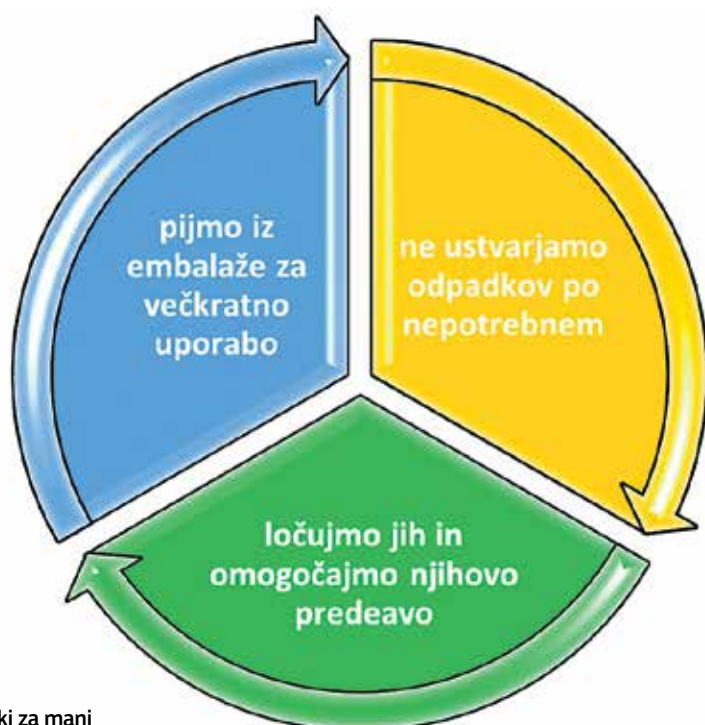
- da lahko na prireditvi uživajo tudi tako, da z nakupom hrane in pijače ne povzročajo tolikšne količine odpadkov

Naše promotorke obiskovalce usmerjajo in jih morda tudi kaj naučijo. Foto: SNAGA

in ne obremenjujejo okolja,

- da so za ravnanje z odpadki odgovorni predvsem sami,
- da si prizadevamo postati družba brez odpadkov in da moramo pri tem sodelovati vsi,
- da na dogodku spodbujamo preprečevanje nastajanja odpadkov, ponovno uporabo stvari in ločevanje odpadkov,
- da udeleženci dogodka svoje odpadke zbiramo ločeno in jih oddamo pri postavljenih stojnicah za njihovo ločevanje.

Cilj kampanje Moji odpadki, moja skrb je čisto in urejeno mesto, katerega prebivalci se zavedajo, da z neodgovornim ravnanjem z odpadki v prvi vrsti škodijo predvsem sebi. V zavest prebivalcev našega mesta želimo usidrati vzorce ravnanja z odpadki, ki nam bodo omogočili bivanje v čistem in urejenem mestu.

Maskota Duško pomaga otrokom spoznavati pomen odgovornega ravnanja z odpadki. Foto: SNAGA

OKOLJSKA VZGOJA

Za večjo okoljsko ozaveščenost otrok

Z delavnicami in pogovori v vrtcih, osnovnih in srednjih šolah spodbujamo odgovorno vedenje pri otrocih in mladih, posredno pa tudi v družinah

Zavedamo se, da so mladi tisti, na katere moramo biti kot družba še posebno pozorni. Otroci začnejo že v zgodnjem obdobju razvijati sposobnost moralnega razmišljanja o tem, kaj je prav in kaj narobe. To obdobje je ključno za spodbujanje odgovornega vedenja do okolja in družbe, saj se prav v tem času v otrokovem razvoju oblikujejo osnovni vedenjski vzorci, po katerih se bo ravnal celo življenje. Vsekakor pa je okoljska vzgoja potrebna tudi kasneje, med osnovnošolsko in srednješolsko mladino. Mladi preko okoljske vzgoje spoznavajo kompleksnost okoljskih problemov in se seznanjajo z varovanjem okolja in povezanostjo med njihovim načinom življenja in izkoriščanjem naravnih virov ter onesnaževanjem. S spoznavanjem pomena skrbi za okolje lahko otroci

Mladi preko okoljske vzgoje spoznavajo kompleksnost okoljskih problemov in se seznanjajo z varovanjem okolja in povezanostjo med njihovim načinom življenja in izkoriščanjem naravnih virov

pridobijo občutek, koliko je vredno bivanje v zdravem, čistem in urejenem okolju, ter pridobljene navade prenesejo tudi v domače okolje. Mnenje in opozorila otrok namreč tudi pri odraslih pogosto vplivajo na spremembo ravnanja in miselnosti.

Sodelujemo z vrtci in šolami

Ker si želimo, da mladi razumejo in usvajajo ekološke ideje, si tudi v Snagi prizadevamo, da jih na različne načine pritegnemo k sodelovanju in razmišljanju na tem področju. V ta namen izvajamo v sodelovanju z vrtci in šolami ozaveščevalna pogovorna srečanja, različne delavnice, okoljske natečaje in vodene ogledke. Tudi naši »smetarji« so velike zvezde med otroki. Predvsem ko jim pokažejo različne funkcionalnosti pri smetarskem vozilu in jim dovolijo, da se lahko postavijo na stopničko na zadnjem delu vozila in pritisnejo na kakšen gumb. Pod imenom Ne zavrzi me pa mladim pokažemo, kako je možno omogočiti daljše življenje stvarim in jim podaljšati dobo uporabnosti. To je namreč velik korak k ohranjanju našega planeta. Otroci in mladostniki za različne odpadke prepoznavajo njihovo ponovno koristnost in spreminjajo odnos do stvari.

V vrtcu se lahko otrokom že v rani mladosti privzgojita spoštljiv odnos do narave in način dela z odpadki. Skozi učni program se učenci srečajo z različnimi okoljskimi področji, tako tudi s področjem ravnanja z odpadki. Dijaki se zavedajo tako širše okoljske problematike kot nujnosti zmanjševanja količin odpadkov, njihovega ločevanja, ponovne uporabe in predelave v nove surovine.

Dovolite, da smo vam tukaj z našimi izkušnjami v pomoč in jim skušamo razkriti vso širino v smislu nujnosti kroženja materialov in neizbežnega krožnega gospodarstva.

Tudi naš Duško je pravi ekofrajer

V veliko pomoč pri najmlajših nam je tudi naša maskota dihur Duško, ki je med otroki že dobro poznan in priljubljen. Naš Duško zna poskrbeti za zabavno-ozaveščevalno druženje z otroki. Srečanje je obogateno s prijetnimi stiki otrok z našo maskoto, ki ima že veliko oboževalcev. Koristno ozaveščanje in Duško sta tako popolna kombinacija za otroško zadovoljstvo.

Na delavnici Zabava z odpadki otroci dodelajo plakat, ki jih bo opozarjal na pravilno ravnanje. Foto: SNAGA

Za vrtce

POGOVORNE URICE

Skozi usmerjen pogovor in filmček bomo našim najmlajšim približali odgovorno ravnanje z odpadki.

EKOLOŠKE DELAVNICE

Otroke bomo pritegnili k okoljskemu vedenju skozi različne delavnice:

Ekodenarnica je zakon: otroci si iz odpadnega tetrapaka izdelajo denarnico, s katero postanejo čisto pravi ekofrajerji.

Vsak odpadek ima svoj dom: prikupni ekokotiček pritegne vsakega otroka k ločevanju odpadkov, s čimer prepoznavajo različne vrste in skupine odpadkov.

Zabava z odpadki: otroci ob skupinski dodelavi delno že predoblikovanega plakata spoznavajo pomen odgovornega ravnanja z odpadki. Dokončan plakat ostane na steni v igralnici.

Za osnovne šole

PREDAVANJA/POGOVORNE URE

Z ozaveščevalno pogovorno uro bomo poskrbeli za nadgradnjo učnih vsebin na področju okoljske vzgoje za odgovorno ravnanje z odpadki. S poučnimi filmčki popestrimo srečanje in pritegnemo učence k sodelovanju.

EKOLOŠKE DELAVNICE

Učence bomo vzpodbudili k okoljskemu vedenju skozi različne delavnice:

Ekodenarnica je zakon: učenci si iz odpadnega tetrapaka izdelajo svojo denarnico, s katero postanejo čisto pravi ekofrajerji.

Zabava z odpadki: učenci ob skupinski dodelavi delno že predoblikovanega plakata spoznavajo pomen odgovornega ravnanja z odpadki. Dokončan plakat ostane na steni v učilnici.

Ali več ...?: učenci ob skupinski dodelavi delno že predoblikovanega plakata s pomočjo infografike, ki učence direktno nagovarja, spoznavajo zanimivosti s področja problematike sveta odpadkov. Dokončan plakat ostane na steni učilnice.

Za srednje šole

PREDAVANJA

Ozaveščanje v obliki predavanja pomeni nadgradnjo učnih vsebin na področju okoljske vzgoje. Dijakom bomo predstavili različne teme s področja odgovornega ravnanja z odpadki: preprečevanje nastajanja odpadkov in njihovo ponovno uporabo, problematiko zavržene hrane, ločevanje odpadkov in prednosti krožnega gospodarstva.

VODEN OGLED ZBIRNEGA CENTRA

Zbirni centri so pomemben segment na področju ločenega zbiranja odpadkov. Dijaki spoznavajo delovanje zbirnega centra in svoje možnosti za njegovo uporabo. Ob tem prepoznavajo različne vrste in skupine odpadkov ter načine njihovega zbiranja in prepuščanja na zbirnih centrih.

VODEN OGLED SORTIRNICE

Z vodenim sprehodom po učni poti sortirnice dijaki spoznavajo pomen sortirnice, ki pomeni prvi korak k prehodu mesta v krožno gospodarstvo. Prepoznavajo, kaj se dogaja z odpadki v črnih zabojnikih in katere vrste odpadkov se skozi proces izločijo z namenom nadaljnje reciklaže.

PRVI NOVEMBER

Bliža se dan spomina na mrtve

Naj bosta spomin in dobra misel na pokojne pomembnejša od prižiganja sveč

V času obujanja spomina na mrtve izkažemo spoštovanje pokojnim tako, da jim namenimo prijazno misel in uredimo prostor, kjer so pokopani. Obiskujemo grobove bližnjih in se s svetjem in prižiganjem sveč poklonimo spominu nanje. Žal se v današnjem času vse premalo zavedamo, da s svečami močno obremenjujemo tudi okolje. Zato vam predlagamo - naj bosta spomin in dobra misel na pokojne pomembnejša od prižiganja sveč.

Slovinci smo v samem vrhu po porabi sveč

Letna količina kupljenih sveč se sicer v zadnjih letih zmanjšuje, a še vedno med odpadki konča na tone teh izrazov spomina. Slovenci smo eden največjih porabnikov nagrobnih sveč in smo zaradi tega tudi edini v Evropi, ki imamo uredbo o odpadnih svečah. V Snagi zberemo vsako leto več ton odpadnih nagrobnih sveč, vendar tudi njihova količina skozi leta postopno upada. V letu 2020 smo jih zbrali 153 ton, kar je za 30 ton manj kot leto poprej in za 85 ton manj kot leta 2016.

Spoštljiv odnos do pokojnih se ne sme meriti s številom prižganih sveč. Naša okoljska zavest naj se pokaže tudi na pokopališčih. Naredimo korak v pravo smer. Spremenimo stare navade, predniki nam ne bodo zamerili, potomci nam bodo hvaležni.

Tudi na pokopališču ločujemo odpadke

Bodimo pozorni, kam odvržemo odpadke, ki nastanejo pri urejanju grobov. Z odlaganjem odpadkov v nepačne zabojnike namreč otežujemo ali celo onemogočamo predelavo zbranih odpadkov.

V zabojnike za biološke odpadke odvržemo vse ostanke ovenelega cvetja, plevel, travo, lončnice brez lončkov, zemljo. Pri tem pazimo, da odstranimo plastične lončke, podstavke ali druge materiale, ki se ne morejo razgraditi v kompost po naravni poti.

V zabojnike za mešane odpadke odvržemo umetno cvetje, trakove, plastične rokavice, lončke, gobe od ikeban.

Pozor: zabojniki na pokopališčih so namenjeni izključno odpadkom, ki nastanejo na pokopališčih.

Ali odpadno svečo odvržete v pravi zabojnik?

Odpadne nagrobne sveče odlagamo izključno v zabojnike, ki so namenjeni zgolj ostankom nagrobnih sveč. Sveče so namreč zaradi svoje kompleksne sestave zelo zahteven odpadki in zakonodaja zahteva, da jih v največji možni meri recikliramo oziroma predelamo. V zabojnike za odpadne sveče odvržemo vse vrste odpadnih plastičnih sveč (tudi elektronske), vključno z ostanki parafina in s pokrovčki.

Pomislimo in prihranimo

Na leto prižgemo 16 milijonov sveč. Vsaj državljan tako v povprečju prižge 8 sveč, kar pomeni letni strošek približno 20 € in s premišljenim ravnanjem istočasno takšen letni finančni prihranek, ki ga lahko nameni za okolju bolj prijazne rešitve. Ob dejstvu seveda, da so okoljski prihranki še toliko večji.

Ali je res pomembno število sveč, ki gorijo na grobu? Prižgimo svečo manj!
Foto: Andrej PETELINŠEK

Ali nas lahko prihranki prepričajo?

ZAVRŽENA HRANA

68 kg/preb. = 272 kg/gospodinjstvo
V primeru 1 €/kg
znaša letni prihranek
272 €

LASTNO KOMPOSTIRANJE

strošek odvoza bioloških odpadkov v 120 l posodi znaša 2,90 €/mesec
V primeru lastnega kompostiranja
znaša letni prihranek
35 €

**LETNI PRIHRANEK
387 €**

SVEČA MANJ

8 sveč/preb. = 32 sveč/gospodinjstvo
V primeru 2,5 €/svečo
znaša letni prihranek
80 €

STROŠEK RAVNANJA Z ODPADKI

za 120 l črno in 120 l rjavo posodo
znaša 14,32 €/mesec
letni strošek je **171,84 €**

NA KAKŠNE NAČINE LAHKO POKAŽEMO POKOJNEMU, DA MISLIMO NANJ?

- Spomnimo se nanj kadarkoli med letom in ne samo na 1. november.
- Namesto svečke kupimo cvetlico in jo položimo na grob ali damo v vazo.
- Položimo na grob kamenčke, na katere sami narišemo svečo, plamen ali drug simbol spomina nanj.
- Prižgemo stekleno svečo - steklo je možno predelati nešteto krat, brez večjih obremenitev za okolje.
- Uporabimo drugo okolju prijaznejšo, trendovsko svečo.
- Poskrbimo za zeleni odtis in prižgemo virtualno svečo (<http://svecamanj.si>).

KOLIČINA ZBRANIH ODPADNIH SVEČ V TONAH

V Snagi so v letu 2020 zbrali 153 ton odpadnih nagrobnih sveč, kar je za 30 ton manj kot leto poprej.

PLASTIČNE SVEČE NAS BODO POKOPALE!

Na leto v Sloveniji prižgemo **15-20 milijonov sveč.**

Na leto pridelamo za **60 olimpijskih bazenov sveč.**

Cvetje ali steklena sveča

Nove surovine

UKREPAJ ZDAJ! ZA NAŠO SKUPNO PRIHODNOST

Prislužite si eko nagrado – iščemo najstarejši Snagin račun

Pobrsajte doma po svojih položnicah od Snage in poiščite tisto, ki je najstarejša. Pošljite nam kopijo položnice na naš naslov in morda bo prav vaša segla najdlje v zgodovino od vseh prejetih.

Podelili bomo 3 nagrade za najstarejše položnice:

1. nagrada – ORGANKO – kuhinjski kompostnik nove generacije
2. nagrada – RUMENE VREČE – zavitek 26 kosov vreč za ločevanje odpadne embalaže
3. nagrada – VRČ ZA VODO

Kopijo položnice pošljite na naslov Snaga, d.o.o., Nasipna 64, 2000 Maribor, ali na e-naslov: info@snaga-mb.si, najkasneje do 30. 11. 2021.